

Danyýel kitaby — ýüz ýetmiş üçünji sany

Papal kölgeleri: “Gitleriň Papasy”nyň aňyrsyndaky täsiri we niýetleri ýüze çykarmak

Jeff Pippenger

2024-04-03

“Gitleriň Papasy” atly kitapda ýazyjy Jon Kornwell Gitleriň Germaniýada höküm süren döwründe papalyk eden geljekki papanyň taryhyny, Rim şäherinden kowlan onuň atasynyň hem-de Papa Piy IX-yň wakasy bilen başlanýar. Piy IX monaha geýnen keşbinde Rim şäherinden gaçanda, ýany bilen alyp giden ýeke-täk adam geljekki papanyň atasydy. Kornwell bu iki adamyň ýakyn gatnaşyklaryna seredýär, soňra bolsa geljekki papanyň kakasynyň hem Katolik Buthanasynyň häkimiýet merkezine nähili bagly bolandygyny görkezýär. Şeýle etmek bilen, ol Piy IX döwründen başlap, Ikinji jahan urşuna çenli bolan taryhyň durmuş, syýasy we dini gurşawyny ýüze çykarýar. Taryhyň bu umumy syny örän maglumatlydyr.

Papalyk özüne bermeleriň ýene bir ädimi XI asyrdan, Papa Grigoriý VII Rim buthanasynyň kämilligini yglan edende ädildi. Onuň öňe süren teklipleriniň arasynda buthananyň hiç haçan ýalňyşmandygyny we Mukaddes Ýazgylara görä hiç haçan ýalňyşmajakdygyny yglan edýän bir tezis hem bardy. Emma bu tassyklamany tassyklaýan Mukaddes Ýazgy delilleri onuň bilen bile getirilmedi. Şeýle hem bu tekepbir pontifik imperatorlary tagtdan düşürmäge ygtyýarynyň bardygyny öňe sürdi we özüniň çykaran hiç bir höküminiň hiç kim tarapyndan ýatyrylyp bilinmejekdigini, emma beýlekileriň ähli kararlaryny ýatyrmak ygtyýarynyň özüne degişlidigini yglan etdi.

“Ýalňyşmazlygyň bu tarapdarynyň zalym häsiýetiniň täsirli bir mysaly onuň nemes imperatory Genrih IV-e eden garaýşynda ýüze çykaryldy. Papanyň häkimýetini äsgermezlik etmäge het edenligi üçin, bu hökümdar aforoz edilendigini we tagtdan düşürilendigini yglan edildi. Öz garşysyndaky pitne üçin papalyk buýrugy bilen ruhlandyrylan öz knýazlarynyň ýüz öwürmeleri we haýbatlary sebäpli gorky astynda galan Genrih Rim bilen ýaraşmagyň zerurdygyny duýdy. Ol aýaly we wepaly bir hyzmatkäri bilen bilelikde, papaň önünde özüni peseltmek üçin, gysyň in sowuk döwründe Alp daglaryndan aşyp geçdi. Gregoriniň çekilen galasyna ýetende, ol goragçylary bolmazdan daşky howla alnyp barylady we şol ýerde gysyň gazaply sowugynda, başy aýyk, aýaklary ýalaňaç, egninde bolsa perişan geýim bilen, papaň huzuryňa girmäge rugsat bermegine garaşdy. Ol üç günläp oraza tutup, günälerini boýun almaga dowam edýänçä, pontifik oňa bagyşlama bermäge merhemet etmedi. Hatda şonda-da, bu diňe imperatoryň şalyk alamatlaryny tazededen kabul etmezden ýa-da şalyk häkimiýetini amala aşyrmazdan ön papaň tassykلامasyna garaşmagy şerti bilen berildi. Gregori bolsa öz ýeňşinden buýsanç bilen joşup, patyşalaryň tekepbirligini syndyrmagyň öz borjudygyny öwürdi.” Beýik Göreş, 57.

Grigoriý VII “ýalňyşmazlygyň goragçysydy”, ýöne bu güllünç talap resmi taglymat (dogma) hökmünde diňe Pius IX tarapyndan, ol hem bu samsyk talaby Birinji Watikan Geňeşinde berkidilen taglymata öwürende, ykrar edildi. Bu taglymat 1870-nji ýylyň 18-nji iýulynda, ýüz kyrk

dört münüş ilkinji lapykeçliginden takyk ýüz elli ýyl öň kabul edildi.

Taryhdan habarly zat şudur: Pius IX Birinji Watikan Geňeşini guranda we öz ýalňyşsyzlyk taglymatyny durmuşa geçirende, onuň itergi beriji sebäbi “modernizm” diýlip atlandyrylýan zada bolan ýigrenjinden döredi. Bu, papanyň Mukaddes Kitap taglymatlaryny kesgitleýän mahaly hiç hili ýalňyşlyk goýberip bilmejekdigi baradaky pikire esaslanmaýardy; ol Fransuz ynkylabynyň döreden täsirine garşy papalyk oppozisiýasyny goramakdy. Bu bolsa ahyrsoňy Kommunizm diýlip tanaljak zada garşy gönükdirilipdi.

Fransuz ynkylaby Ýewropa milletleriniň dolandyryş gurluşynda uly sarsgyny döredip, aýratyn-da papalykdyr monarhiýa garşy aýratyn bir ýigrenji ýüze çykardy. Hut italýan respublikaçy gozgalan Pius IX-y hem-de onuň iň ýakyn kömekçisini wagtlaýynça Rimden kowup çykarypdy. Fransuz ynkylabynyň döreden dürli pelsepelerinde ýüze çykan “modernizm” Pius IX-yň iň uly duşmanydy, we onuň ýalňyşsyzlyk taglymaty papa tarapyndan Fransuz ynkylabynyň döreden modernist pikirlerine garşy öňe sürülen her bir talaby goldamak üçin niýetlenipdi.

Danyýl kitabynyň on birinji baby, kyrkynjy aýaty 1798-nji ýylda günortanyň patyşasynyň (ateistik Fransiýanyň) demirgazygyň patyşasyna (papalyga) ölümli ýarany ýetirendigini görkezýär.

Pius IX-yň ýalňyşmazlyk baradaky taglymaty Daniýel on birinji bap, kyrkynjy aýatda şekillendirilen uruş bilen baglanyşyklydy; 1869-njy ýylyň soňky böleginden başlap indiki ýyla çenli Pius IX, Watikan 1 diýlip tanalýan ilkinji Watikan Geňeşini, papanyň katolisizmiň baştutanydygyny, katolisizmiň bolsa ähli ybadathanalaryň başydygyny tassyklamak maksady bilen ýygnaýdy; bu bolsa eýýäm 533-nji ýylda Ýustinianyň permanynda yglan edilipdi.

Ikinji Watikan Geňeşi, ýagny Watikan II diýlip hem tanalýan bu geňeş, 1962-nji ýyldan 1965-nji ýyla çenli geçirildi. Ol Katolik kilisesiniň taryhynda öwrülişik ähmiýetli waka bolup, häzirki zamanlaryň iň möhüm ekumeniki geňeşleriniň biri boldy. Geňeş Papa Ýohannes XXIII-niň ýolbaşçylygy astynda ýygnaýdy we Ýohannes XXIII 1963-nji ýylda aradan çykandan soň, Papa Pawlus VI-nyň papalygy döwründe dowam etdi. Bu iki geňeşiň arasyndaky aýratyn tapawudy ykrar etmek möhümdir.

Birinji ýygnak papanyň “birinjiligi” diýlip atlandyrylýan zady berkitmek üçindi; bu, papanyň Ybadathananyň iň ýokary hökümdary, mugallymy we çopany bolup, imanyň taglymatlaryny gorap saklamak hem-de düşündirmek üçin jogapkärdigini aňladýar. Onuň ygtyýary dogmalary kesgitlemekden, taglymat häsiýetli kararlar çykarmakdan hem-de imana we ahlağa degişli meseleler boýunça ygtybarly beýannamalar bermekden ybarat bolup, bu papalyk ýalňyşmazlygy hökmünde tanalýar. Bu, ähliumumy Ybadathananyň üstünden papanyň hukuk taýdan ygtyýaryny hem öz içine alýar; muňa episkoplary bellemek, sakramentleri kadalaşdyrmak we Ybadathananyň dolandyrylyşyny dolandyrmak ygtyýary hem girýär.

Ikinji geňeş ybadathanany ekumeniki bir gurluşa gönükdirmelidi. Geňeşler gönüden-göni biri-birine garşy teklipderdi. Konserwatiw ilkinji geňeşe liberal ikinji geňeş garşy çykdy. Şol iki topar gije bilen gündiz ýaly tapawutlydy, we Fatimanyň üç syrsy bilen baglanyşdyrylýan pygamberlik hut şu iki geňeş arkaly ýerlikli şekillendirilýän içki urşy ýüze çykarýar.

Pygamberlik “ak patyşa”, “gowy patyşa” ýa-da “gowy ýepiskop” diýlip atlandyrylýan zat arkaly beýan edilýän we Pius IX bilen görkezilýän ilkinjiligi goldaýan bir topary kesgitleýär; Watikan II bilen baglanyşykly beýleki topar bolsa “gara patyşa”, ýa-da “erbet patyşa”, ýa-da “erbet ýepiskop” arkaly beýan edilýär. Bu iki syýasy düşünjäniň jedeli Portugaliýanyň Fatima şäherindäki Fatima gudratynyň ybadatgähine baranyňyzda şekillendirilýär. Içeri girilende, geçelge bir tarapynda gara patyşanyň, beýleki tarapynda bolsa ak patyşanyň heýkeli ýerleşdirilipdir.

Şeýlelikde, ahyrsoňy kitabyň “Gitleriň papasy” diýip atlandyryan adamyň mirasynyň bir bölegine öwrülýär: onuň kökleri modernizm (günortanyň patyşasy) bilen papalyk birinjiligiň (demirgazygyň patyşasy) arasyndaky göreş bilen çylşyrymlaşandyr.

Göz önünde tutulýan kitabyň awtorynyň Katolik ybadathanasynyň abraýly agzasy bolandygy, hem-de bu kitaby ýazmakdaky beýan edilen maksadynyň Ikinji Jahan urşy döwründe hökümdarlyk eden papanyň Gitleri, nasistleri goldandygy ýa-da ýewreýlere we beýlekilere garşy amala aşyrylan holokostda her nähili günäsiniň bardygy baradaky tassyklamany ýagtylandyrmak bolandygy düşünilmelidir. Kornwell Pius XII-niň atasy barada, ýagny Watikan I Geňeşini ýola goýan sag eli bolan şahs barada söz açanda, günorta bilen demirgazygyň patyşalarynyň arasyndaky göreşiň taryhy hut şol taryhyň içinde amala aşyrylýar. “Respublikanizm” ynklaby Italiýa ýetende, takmynan bir ýylyň dowamynda italýanlar Pius IX-y Rim şäherinden kowup çykardylar, şondan soň bolsa, hatda ol gaýdyp gelenden soň hem, papalyk eýeçiliginde galan zatlaryň bary-ýogy “Watikan şäheri” diýlip tanalýan bir ýüz on akr ýerden ybarat boldy.

Ol Vatikan’a gaýdyp bilmeginiň ýeke-täk ýoly fransuz goşunlarynyň kömegi we meşhur ýewreý bankirleri bolan Rotşildlerden alnan karz arkaly boldy. Ikinji jahan urşy döwründe papalygyň holokostdaky şärikligini paýhas bilen düşünmek üçin, Mesihniň haça çüýlenmeginden bäri Ýewropanyň ýewreýlere bolan garaýşyna degişli käbir esasy düşünjelere eýe bolmak zerurdyr. Kitap antisemitizm bilen jynsparazlygyň iki dürli garaýyşdygyny öňe sürýär we Gitleriň ýewreýlere bolan ýigrenjiniň jynsparazlyk bolandygyny aýdýar; sebäbi Gitler ýewreýlere adamzadyň has pes bir derejesi hökmünde garaýardy, antisemitizm bolsa ýewreýleriň Hudany öldürenlikleri üçin olara bolan ýigrençdir. Bularyň bir zatdygyna ýa-da olaryň arasynda hakykatdan-da tapawudyň bardygyna garamazdan, ýewreýleriň başyna düşen muşakgatly ýagdaýyň hakykatyna düşünmek gerekdir.

Mysal üçin, häzirki wagtda Amerikada “getto” sözi ulanylsa, köp adamlar muny şäheriň garyp, harap düşen böleginiň aňlatmasy diýip hasaplaýarlar. Emma “getto” adalgasy aslynda şäheriň bir bölegini, aýratyn-da Italiýanyň Wenesiýa şäherinde, Orta asyrlarda ýewreýleriň ýaşamaga mejbur edilen ýerini aňladýardy. Ilkinji getto 1516-njy ýylda Wenesiýada döredildi; şol wagtda Wenesiýa Respublikasy ýewreýleri şäheriň “geto nuovo” (täze guýmahanasy) diýlip tanalýan aýratyn bellenen böleginde ýaşamaga çäklendiripdi, bu ýer bolsa ahyrsoňy getto diýlip tanalyp başlandy.

Ýewropada Orta asyrlar dowamynda ýewreýleriň nirede ýaşap biljekdigi hem-de haýsy kärler bilen meşgullanyp biljekdigi çäklendirilipdi. Bu çäklendirmeler antisemitizmiň köne kesgitlemesine esaslanýardy; ol ýewreýleriň Hudany öldürenligi baradaky ynanja, hem-de olaryň soňraky ähli kynçylyklarynyň öz hereketleri arkaly öz başlaryna getirilendigi baradaky düşüňjä

degişlidi.

Orta asyrlarda hristianlaryň karz bermäge ýa-da karz boýunça göterim almaga haklarynyň ýokdugy berkden-berk ornaşan bir döwürdi. Ýewreýler şol çäklendirmeden boşadylypdylar, we karz bermek ýewreýlere ýerine ýetirmäge rugsat berlen kärleriň birine öwrüldi. Rotşild maşgalasy ýaly ýewreý bankirleri, haýsy kärleri ýerine ýetirmäge rugsat berlendigi babatda kanuny çäklendirmelere jogap hökmünde pul çalyşýanlardy. Pius IX Vatikana dolanmak üçin serişdä mätäç bolanda, indi Rim şäherine höküm sürmeýändiginden döreyän lapykeçligi, pul üçin ýewreýlere ýüz tutmaga mejbur bolmagy bilen has-da güýçlendi.

Rimden kowulyp çykarylmalymyndan ozal Pius IX ýewreýler hem-de ýygnagyň ýewreýler bilen gatnaşygy babatda iki akymyň birine degişli ýaly görünýärdi. Şol iki akymyň biri, ýewreýleriň başlaryna näme gelse-de, munuň diňe olaryň mynasyp bolandygyna ynanýanlardan durýardy; beýlekisi bolsa ýewreýlere biraz rehimdarlyk görkezmäge meýilli idi. Pius IX kowulyp, soňra Watikana gaýdyp gelende, sürgün edilmezinden öň käwagt görkezen rehimdarlygy indi hiç haçan gaýtadan görkezen däldi. Sürgüninden öň ol Rim şäherindäki gettony ýapypdy, emma gaýdyp gelenden soň gettony täzeden dikeltди hem-de maliýe ýitgilerini öwezini dolmak üçin ýewreýleriň üstüne salgyt goýup başlady.

Papa Piý IX-yň sag eli Gitleriň papasynyň atasynyň atasy bolan Marçantonio Paçelli bolupdy. Ol papalygy goldaýan aklawçylaryň aýratyn bir gatlagyna degişli aklawçydy. Onuň ogly hem şol bir saýlama aklawçylar gatlagynyň bir bölegine öwrüldi; şeýle hem onuň agtygy, ahyrynda Gitleriň papasy boljak adam hem şol gatлага goşuldy. Kitap Ýewgenio Paçelliniň atasynyň atasynyň, kakasynyň taryhyny, şeýle hem onuň ýaşlyk we bilim ýyllaryny beýan edenden soň, Paçelliniň papalyk üçin işläp başlamagy bilen eýelän wezipesine ýüzlenýär. Aklawçy hökmünde, papalyk saýlama aklawçylaryndan gelip çykandygy sebäpli, ol şertnamalar, ýagny konkordatlar boýunça ýöriteleşen bir bölüme ýolbaşçylyk etmek üçin saýlanyp alyndy. 1901-nji ýylda Paçelli Papalyk Döwlet sekretariatynyň edarasyna getirildi.

Paçelli milletlere gönderilen wekile öwrüldi. Pygamberlik taýdan Paçelli ýer yüzüniň patyşalarynyň papalyk bilen eden zynasyny tamamlap, onuň kanuny aragatnaşyk nokady boldy. 1903-nji ýylda Pius X papa hökmünde täç geýdirildi. Derrew ol “relýatiwizmi we skeptisizmi” döreden “intelektual zähre” garşy hüjüme başlady. Pius X-niň “modernizmi” ýok etmek tagallasyny dolandyran adam Umberto Benigni bolup, ol Paçelli bilen bir edarada işleýärdi. Benigni bir gezek dünýä derejesindäki taryhçylar topary barada şeýle diýdi: olar şeýle adamlardy welin, olar üçin “taryh diňe üznüksiz, umytsyz gusmak synanyşygyndan başga zat däldir. Şeýle görnüşli adamzat üçin diňe bir derman bar: inkwizisiýa!” Benigni üçin Fransuz ynkylybyndan çykan pikirler bilen haýsydyr bir duýgudaşlyk bildirýän taryhçylar jezalandyrylyp öldürilmelidi.

Resmi taýdan Benigni papalyk üçin propaganda gullugyny dolandyryýardy, ýöne resmi däl ýagdaýda ol, günortanyň patyşasyndan gözbaş alan “modernizme” haýsydyr bir duýgudaşlygy bolan islendik katolikleri ýüze çykarmak üçin niýetlenen gizlin içalyçylyk ulgamyny hem dolandyryýardy. Ahyrsoňy, 1910-njy ýylda onuň alyp baran işi papalygyň işgärlerini “Antimodernist Kasamy” diýlip atlandyrylýan bir kasamy içmäge borçly eden görkezmeni döretди.

Ol henizem güýjünde galýar. Watikanda işe alynmak üçin siz häzirki wagtda kommunistik ideýalar diýip atlandyryjak modernist ideýalara garşy ýigrenji kasam etmelisiňiz.

Cronwelliň kitabyňyň gysgaça mazmunynda, içki sahypada şeýle diýilýär: “Asyryň ilkinji onýyllygynda, Watikanyň zehinli ýaş hukukçysy hökmünde, Paçelli misli görünmedik papalyk häkimiýetiniň ideologiýasynyň kemala gelmegine ýardam etdi; 1920-nji ýyllarda bolsa Germaniýada häkimiýeti ornaşdyrmak üçin mekirligi we şantažy ulandy. 1933-nji ýylda Gitler onuň üçin gepleşik alyp barmakda kämil hyzmatdaş boldy we katolikleriň jemgyýetçilik hem-de syýasy işjeňlikden çekilmeginiň öwezine Katolik Ybadathanasyna dini hem-de bilim babatda artykmaçlyklary beren konkordat baglaşyldy. Rimiň zor bilen ýüklän syýasy katolisizmiň bu ‘meýletin’ tahttan çekilişi nasizmiň ýokarlanmagyna ýardam etdi.

1933-nji ýylyň 14-nji iýulyndaky ministrler kabinetiniň mejlisinde Adolf Gitler şol aýyň özünde Paçelliniň nasistler bilen düzüp, Germaniýa beren konkordaty barada öz pikirini beýan edip, munuň “halkara ýewreýçiligine garşy ösüp barýan göreşde ... ynam meýdanyny” döredendigini aýtdy.

Kornwelliň kitaby Germaniýanyň ilatynyň aglabasynyň katolik bolandygy sebäpli, Gitleriň häkimiýete gelmeginiň esasy sebäbiniň Paçelli bolandygyny görkezýän subutnamalary kabul etmekden ýüz öwren katolikler tarapyndan oňat garşy alynmady. Paçelli 1933-nji ýyldan başlap katolik neşirýatynyň, katolik habar gulluklarynyň we katolik mekdepleriniň Gitleriň alyp barýan ugruny barada hiç zat aýtmazlygyny üpjün edýän ylalaşyga gelmişdi. Kitapda soňra Ikinji jahan urşy döwründe papa bolan Paçelliniň aç-açan anti-semitik meýliniň yzy sürülýär. Kitap esasynda örän ygtybarly taryhy çeşmelere daýanyp, azyndan üç zady kesgitlep bolýar.

Birinjisi, Daniel kitabyňyň on birinji babynda şekillendirilişi ýaly, demirgazygyň patyşasy bilen günortanyň patyşasynyň arasyndaky uruşdyr. Şol uruşda duşmançylyk edýän güýçler katolisizm bilen ateizmdir, papa bilen kommunizmdir. Beýleki möhüm nokat bolsa, Ikinji jahan urşy döwründe papanyň ateizme garşy öz wekili goşuny hökmünde nasizmi ulanandygy, edil 1989-njy ýylda hem SSSR-iň ateizmine garşy öz wekili goşuny hökmünde ýolundan çykan protestantçylygy ulanşy ýalydyr. Şeýle-de, bu kitap Fatimadaky gudratdan gelip çykan şeýtani habarlarda şekillendirilen içerki we daşarky pygamberlik gurluşyny hem kesgitleýär.

Danyýlyň on birinji babyndaky on birinji we on ikinji aýatlarda beýan edilen Rafiýa serhet söweşi, häzir Ukrainada bolup geçýän serhet söweşini aňladýar. Gadymy söweş gyzgyn söweşdi; ikinjisi bolsa, aradaky wekili goşunlaryň ölümli çaknyşyga gatnaşýan ikinji proksi söweşdir. Rafiýa bu serhet söweşiniň demirgazygyň patyşasy bilen günortanyň patyşasynyň arasynda bolandygyny görkezýär, emma pygamberlik ýakyn wagtda geljek Ýekşenbe kanunyna çenli Tireniň jelep aýalynyň unudylýandygyny, Izebeliň Samariýada bolandygyny, hem-de Gerodiýanyň Hirodyň doglan gün dabarasyny taşlap gidendigini öwredýär. Häzirki taryhda demirgazygyň patyşasynyň ornuna degişli şol üç şaýat şuny görkezýär: ol perdäniň aňrsynda sapaklary çekip dur. Ol unudylan wagtynda bolup geçýän gyzgyn söweşler, proksi söweşler we sowuk söweşler onuň wekili goşunlary arkaly amala aşyrylýar.

Russiýa günortanyň patyşasydyr, ol häzirki wagtda Günbatar dünýäsiniň globalistleri, esasan-da Amerikanyň Birleşen Ştatlaryndaky progressiw demokratlar we diňe ady boýunça respublikanlar bolan RINO (Republican In Name Only) respublikanlary tarapyndan maliýeleşdirilýän serhetýaka urşa gatnaşýar. Daniel kitabyň on birinji bapynyň kyrkynjy aýatynda Amerikanyň Birleşen Ştatlary demirgazygyň patyşasynyň wekili bolan goşun hökmünde görkezilende, onuň pygamberlik häsiýetleriniň ikisi harby kuwwat we maliýe güýjüdir. Amerikanyň Birleşen Ştatlary Ukrainada 1989-njy ýylda eden işini — Papaga Russiýa garşy kömek eden işini — gaýtadan amala aşyrýar, hem-de ýerde Ukrainany gorap duran wekil goşuny nasist tarapdarlaryndan şeýle bir doludyr welin, hatda esasy akym metbugaty hem muny inkär edip bilmeýär. Rim indi Russiýa garşy söweşmek üçin, II Jahan urşy bolan gyzgyn uruşda hem-de 1989-njy ýylda ulanan şol bir wekil goşunlaryny ulanýar. Kitaby okaň: Hitler's Pope, the Secret History of Pius XII.

Bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

Sonuň ýaly-da, Hudaý geljek asyrlarda ýygnaýyň taryhyny söýgüli Ýahýa açmaga taýýarlananda, oňa «Ynsan Ogluna meňzeş Birini» şemdanýň arasynda gezip ýören ýagdaýda görkezmek bilen, Halasgäriň Öz halkyna bolan aladasynyň we ünsüniň kepilligini berdi; şol şemdanlar ýedi ýygnaýy alamatlandyrdy. Ýahýa ýygnaýyň ýer ýüzüniň güýçleri bilen soňky beýik göreşleriniň görkezilişi ýaly, oňa wepaly bolanlaryň ahyrky ýeňşini we halas edilişini hem görmäge rugsat berildi. Ol ýygnaýyň haýwan we onuň şekili bilen ölüm howpy astynda alnyp barylýan ybadatyň mejbury edilyşy ýagdaýynda, ölüm getirýän çaknyşyga salnandygyny gördi. Emma söweşiň tüssesinden we galmagalyndan aňryk seredip, ol Sion dagynda Guzyň ýanynda duran bir topary gördi; olarda haýwanyň nyşanyň deregine «Atasynyň ady maňlaýlarynda ýazylan»dy. Soňra ol ýene-de «haýwanyň üstünden, onuň şekiliň üstünden, onuň nyşanyň üstünden we onuň adynyň sanynyň üstünden ýeňiş gazananlaryň Hudaýyň liralaryny tutup, aýna deňziň üstünde durýandyklaryny» we Musa bilen Guzyň aýdymyny aýdýandyklaryny gördi.

“Bu sapaklar biziň peýdamyz üçindir. Biz imanymyzy Hudaýa daýamaly, çünki biziň öňümizde adamlaryň kalbyny synaga saljak bir döwür dur. Mesih Zeýtun dagynda Öz ikinji gelişiniň öňünden boljak gorkunç hökümleri beýan edip şeýle diýdi: ‘Siz uruşlary we uruş habarlaryny eşidersiňiz.’ ‘Millet millete garşy, patyşalyk patyşalyga garşy galar; dürli ýerlerde açlyklar, ýokanç keseller we ýer titremeler bolar. Bularyň bary gynançlaryň başlangyjydyr.’ Bu pygamberlikler Iýerusalimiň ýykylmagynda bölekleyin berjaý bolan bolsa-da, olaryň iň soňky günlere has göni degişli manysy bardyr.”

“Biz beýik hem-de juda çynlakaý wakalaryň bosagasynda durus. Pygamberlik tiz ýerine ýetirilýär. Reb gapydadyr. Ýakyn wagtda ähli diri bolanlar üçin örän uly ähmiýetli bir döwür biziň öňümizde açylar. Geçmişdäki jedeller gaýtadan janlandyrylar; täze jedeller peýda bolar. Dünýämizde bolup geçmeli sahnalar entek hatda düşse-de girenok. Şeýtan adam serişdeleri arkaly iş alyp barýar. Konstitusiyany üýtgetmäge we ýekşenbe gününe berjaý edilmegini mejbur edýän kanuny üpjün etmäge tagalla edýänler munuň netijesiniň nähili boljakdygyna juda az düşüňärler. Bir krizis edil üstümüzedir.

“Emma Hudaýyň hyzmatkärleri bu beýik agyr döwürde özlerine bil baglamaly däldirler. Işaya, Hezekiýel we Ýahýa berlen görnüşlerde biz asmanyň ýerde bolup geçýän wakalar bilen nähili ýakyn baglanyşyklydygyny we Hudaýyň Özüne wepaly bolanlar barada nähili uly alada edýändigini görýäris. Dünýä hökümdarsyz däldir. Geljek wakalaryň tertibi Rebbiň elindedir. Asmanyň Beýikligi milletleriň ykbalyny, Öz ýygnagynyň aladalary bilen birlikde, hut Öz howandarlygynda saklaýar.” Testimonies, 5-nji tom, 752, 753.